

PUBLICISTIKA

Snili o tom, že zlepšší školství. Daří se jim to

Pátý ročník národního kola soutěže Global Teacher Prize ČR zná vítěze. Každý z nich se snaží dělat školu dobrým místem pro dětství.

KATEŘINA PERKNEROVÁ

Paní učitelka nebo pan učitel už nejsou nepřístupnými dospělými, kteří stojí před tabulí a odříkávají dlouhé věty, jež si děti zapisují do sešitů. Alespoň ne ti, kteří se účastní soutěže Global Teacher Prize Czech Republic pro inovativní pedagogy. Všichni berou kantorskou kariéru jako výzvu a poslání.

S KLOBOUKEM V RUCE

Ačkoliv se v poslední době na každém kroku zdůrazňují individualita žáků, schopnost prosadit se a uplatnit svoje přednosti, v letošním ročníku soutěže uspěl i Petr Curko, který před „své“ děti na Základní škole Blatenská v Horažďovicích předstupuje už pátý rok s heslem S kloboukem v ruce projdeš celý svět.

„Odcházejí mi devátáci, takže v září zase začnu jako třídní i šestáků. Změním skoro celou místnost, ale tohle heslo v ní zůstane. Převzal jsem ho od své třídní učitelky na gymnáziu a budu ho používat asi až do konce své učitelské dráhy,“ svědčuje se Deníku stříbrný medailista Curko. Zajímá mě, jak motto dvanáctiletí žáci chápou. „Občas se ptají, jestli to znamená, že si mají vzít klobouk do ruky, aby jim lidé do něho něco házeli. Nechávám je, aby o tom přemýšleli. Sami

PETR CURKO

ZŠ Blatenská Horažďovice
2. cena GTP ČR

časem přijdou na to, že jde o to, nebýt mistr světa, sundat klobouk, pozdravit, být skromný. Otevírá to brány ke komunikaci, a když jsou slušní, vrátí se jim to,“ říká pětáctiletý učitel chemie a přírodopisu, jehož výuková videa jsou hitem sociálních sítí.

Jde zároveň o kantorského nadšence, který ví, že pokud děti nevtáhnou do tajů, předností a zákulisí předmětu, zůstanou za branami poznání. Vymyslel si proto detektivu Čmucha, který pátrá po tom, co je skryto za vzorci a poučkami. „Odmala jsem fanouškem Sherlocka Holmesa. Už na vysoké škole jsem přemýšlel, jak výuku chemie a přírodopisu zaktivnit. V krátkých povídkách s hrdinou Čmucha jsem se vždy něco odehraje a žáci mají přijít na pointu příběhu. Někdy je to založeno na logice, jindy na znalostech. Rozvíjíme tím i čtenářskou gramotnost,“ popisuje netradiční přístup.

Curko patří k pedagogům, kteří chtějí, aby žáci probírali učební obsah pochopili ve škole. „Chemie je velkým strašákem, hlavně názvoslo-

NEJLEPŠÍ Z NEJLEPŠÍCH. Vítězkou letošního národního kola soutěže Global Teacher Prize se stala Barbora Heřmanová (vpravo). Stříbrnou příčku obsadil Petr Curko (uprostřed) a na bronzový stupínek vystoupala Pavlína Loňková (vlevo). Foto: 2 x Global Teacher Prize Czech Republic

KANTORSKÁ ELITA. Soutěže se v Česku letos zúčastnilo 134 kantorů ze základních i středních škol. Do finále jich postoupilo jedenáct.

ví. Když s ní začínám, snažím se ukázat její největší krásy. Tuto poměrně těžkou látku vysvětlují žákům do úsměvu, než to pochopí opravdu každý. Nikdy je nenechám, aby se s ní trápili sami doma, nabízím jim i doučování,“ přiznává s tím, že kvůli škole občas zanedbává i přítelkyni. Také ví, co vždycky zabere: „Klasická odměna jsou pokusy, ty děti chtějí každou hodinu. Experimenty fungují na sto procent,“ směje se muž, jemuž se splnil sen stát se dobrým učitelem.

VLASTNÍ CESTA

Letošního ročníku mimořádné soutěže se zúčastnilo 134 kantorů ze základních i středních škol, z nichž dvatřicet postoupilo do semifinále a jedenáct do finále. Jejich práci zkoumalo v terénu třináct porotců. Hodnocení práce pedagogů bylo v covidovém roce pochopitelně obtížnější než dříve, pomoci

musela videa i hodnotitelé. Důraz kladli především na to, jak umějí nominovaní učitelé děti zaujmout, zapojit je do vzdělávacího procesu, podpořit jejich silné stránky a na slabších společně zapracovat.

Ve výše jmenovaném vyniká vítězka letošního roč-

BARBORA HEŘMANOVÁ

ZŠ Mozaika Rychnov nad Kněžnou
1. CENA GTP ČR

níku národního kola Global Teacher Prize Barbora Heřmanová, která už osmnáct let působí na Základní škole Mozaika v Rychnově nad Kněžnou. Její hodiny vypaňdají jako opsané z učebnice pedagogiky, možná z Komenského díla Schola ludus. Každé dítě si v její třídě samo volí metodu, jak nejlépe zvládnout zadání. Po skupi-

nové práci se tak může uchýlit do svého sedacího pytle plného kuliček a vzít si na uši sluchátka. Nebo si procvičovat látku se spolužákem.

Cílem je zjistit, co mu jde, kde dělá chyby, co potřebuje opakovat. Tyto zkušenosti se pak stávají podkladem pro čtvrtletní triády, tedy schůzky s rodiči a učitelkou. „Tam mohou děti ukázat, jak vše zvládají, kde mají mezery, okomentují svoje plusy a minusy. Vede je to k zodpovědnosti,“ říká Heřmanová, která vystudovala speciální pedagogiku.

Do soutěže ji nominovala Iveta Pasáková, ředitelka organizace Step by step, kde se učí podle vzdělávacího programu Začít spolu. Jeho principy jsou pedagogika obrácená směrem k dítěti, respektující přístup, partnerská spolupráce s rodiči a podpora práce v centrech aktivit. „Odbourali jsme

známkování i rozvrh, spojujeme témata napříč předměty. Třeba v červnu probíráme cestování. Druháci v centru předmětu Člověk a jeho svět porovnávají výhody a nevýhody používání různých dopravních prostředků. V centru českého jazyka zase mají pohádku o vlaku. Rozstříhaný text musejí seřadit a doplnit ho o vlastní zážitky z jízdy vlakem,“ líčí Heřmanová. Sama je především průvodkyní dětí v jejich cestě za vzděláním a úspěchem.

SDÍLET ZKUŠENOSTI

Podobně svoje poslání vnímá i Pavlína Loňková, která obsadila bronzovou příčku národního kola prestižní mezinárodní soutěže. „Když jsem chodila do školy, ne vždy tam byli učitelé, s nimiž mi bylo dobře. Měla jsem sny, že české školství změní, že bude lepší,“ popisuje svoji motivaci pro učitelkou kariéru pedagožka ze Základní školy

Labyrinth v Brně. Dodává, že podle ní pozitivní změny opravdu probíhají. Hlavně oceňuje sdílení zkušeností napříč republikou.

„Můžeme si říct i to, že se něco nepovedlo, a poradit se, jak se toho příště vyvarovat,“ vysvětluje češtinářka, která se nezavírá jen do své učebny, ale stala se uznávanou lektorkou.

PAVLÍNA LOŇKOVÁ

ZŠ Labyrinth Brno
3. CENA GTP ČR

„Baví mě pracovat se současnou dětskou literaturou a časopisy. S jejich pomocí se učíme faktické věci i kompetence, kritickou gramotnost, rozlišování mezi fakty a názory či domněnkami,“ prozrazuje detaily z kantorské kuchyně.

PANDEMIE BYLO DOST

A jak vnímá rok s covidem, kdy místo kontaktu s dětmi musela vzít zavděk internetovým spojením? „Pandemie změnila nás všechny, vnímám vděčnost žáků, že zase můžeme být spolu a vidět se ve 3D. Dnes více než dříve umějí říct, co potřebují. Třeba že by raději pracovali nad úkolem sami nebo že chtějí čas navíc. V tom se jim snažím vycházet vstříc,“ představila Loňková svoje zkušenosti s distanční výukou a jejími následky.

Též přiznává, že byla doba, kdy odučila látku a šla domů. „Postupem času mi to přestalo stačit. Potřebovala jsem vstřebávat informace a zkušenosti od okolí, inspirovat se. Pak přišla chvíle, kdy jsem to chtěla začít vracet. Pokud se dál nezděláváte a nesledujete, co se děje okolo vás, ustrnete na jednom místě. Děti se vyvíjejí, svět se vyvíjí, takže my s tím musíme držet krok,“ uzavírá oceněná učitelka.

Cena GTP a její víze

- Global Teacher Prize Czech Republic** je odborná cena pro učitele působící na základních a středních školách v České republice. Sleduje odbornost pedagogů, individuální přístup k žákům, vytváření a používání inovativních učebních metod a zapojení učitelů do mimoškolních aktivit a odborné komunity.
- Organizátoři z obecně prospěšné společnosti EDUin** se inspirovali mezinárodní cenou Global Teacher Prize, navázali spolupráci s jejím pořadatelem – nadací Varkey Foundation, a stali se tak oficiálním partnerem pro pořádání národní varianty této ceny v České republice. Nulý ročník ceny vyhlášovali v roce 2017.

Cíle ceny

- Zvýšení prestiže učitelského povolání a posílení statusu učitele v České republice
- Nastavení standardů učitelské praxe podle globálních měřítek
- Ocenění a podpora činnosti kvalitních pedagogů
- Inspirace, motivace a sdílení příkladů dobré praxe mezi učiteli